

Eindexamen maatschappijleer vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

■ Opgave 5 Ontwikkelingssamenwerking

Maximumscore 2

- 28 □ Bij ontwikkelingshulp gaat het om het geven van *concrete hulp* (geld, goederen of diensten) aan ontwikkelingslanden ten behoeve van *de economische en / of sociale ontwikkeling* van deze landen. Bij beide projecten is dat het geval: Nederland financierde het project in Kenia en zou het project in Lesotho financieren, eveneens een deskundige beschikbaar stellen. Beide projecten zijn gericht op economische en sociale ontwikkeling.

Maximumscore 4

- 29 □ drie van de volgende voorwaarden:
- Het hulpontvangende land moet een goed sociaal-economisch beleid voeren. / Het sociaal-economisch beleid moet ten goede komen aan grote delen van de bevolking / aan de armste bevolkingsgroepen / aan bepaalde bevolkingsgroepen zoals bijvoorbeeld vrouwen.
 - Er moet sprake zijn van goed (democratisch) bestuur / geen corruptie / naleving mensenrechten / democratisering.
 - De mate van armoede is een criterium. Alleen landen met een laag bnp krijgen hulp.
 - Er moet duidelijk behoefte zijn aan hulp.

per juiste voorwaarde

1

garantie tegen het mislukken van projecten (één van de volgende):

- een goed/democratisch bestuur of naleving van de mensenrechten. Zonder democratisch bestuur is er onvoldoende zicht en controle op de overheidsuitgaven / is er kans op corruptie/zijn er geen of onvoldoende mogelijkheden van de bevolking om zich te organiseren.
- een goed sociaal-economisch beleid. Zonder zo'n beleid is er een grote kans dat de hulp niet terecht komt bij de allerarmsten of dat er te weinig aandacht geschonken wordt aan de positie van vrouwen.

1

Maximumscore 2

- 30 □ Voorbeelden van veranderingen in het ontwikkelingsbeleid vanaf 1990 zijn (twee van de volgende):
- Er is meer aandacht voor kwaliteit en effect van de hulp. Vanaf begin jaren negentig vinden er evaluaties van de hulpprogramma's plaats. Zogeheten monitorstudies: meten van effectiviteit van de hulp.
 - Versnippering van de hulp wordt tegengegaan: concentratie op een beperkt aantal landen.
 - Hulp in de vorm van langlopende programma's in plaats van losse en tijdelijke projecten.
 - Medefinancieringsinstellingen krijgen een grotere rol / ontvangen meer geld.
 - Er is meer aandacht voor de positie van vrouwen in ontwikkelingslanden.
 - De binding van hulp aan het Nederlandse bedrijfsleven wordt teruggedrongen. / het terugdringen van gebonden hulp / Andere rol voor het Nederlands bedrijfsleven in ontwikkelingslanden, namelijk stimuleren dat ze investeringen doen in die landen.

per juiste verandering

1

Eindexamen maatschappijleer vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
31 ☐ • hulp via particuliere/maatschappelijke organisaties / via (één van) de medefinancieringsorganisaties	<u>1</u>
• Voorbeelden van deze organisaties zijn (twee van de volgende): NOVIB, Icco, Cordaid, Hivos, Plan Nederland (voorheen Foster Parents Plan), Terre des Hommes, Artsen Zonder Grenzen	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Alleen voor twee juiste voorbeelden één punt toekennen.</i>	
Maximumscore 2	
32 ☐ • via het multilaterale kanaal / internationale organisaties	<u>1</u>
• Voorbeelden van deze organisaties zijn (twee van de volgende): het ontwikkelingsprogramma van de VN (UNDP), andere VN-organisaties als FAO, WHO, UNICEF, de Wereldbank, IMF	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Alleen voor twee juiste voorbeelden één punt toekennen.</i>	
Maximumscore 3	
33 ☐ • Het model van duurzame armoedevermindering / structurele armoedebestrijding / het scheppen van voorwaarden voor een duurzame ontwikkeling	<u>1</u>
uitleg:	
• Het project is duurzaam in ecologische betekenis: het voorkomt erosie van de berghellingen	<u>1</u>
• Het project is duurzaam / structureel omdat het de vrouwen de middelen verschaft om zelf de armoede te bestrijden en zelfstandig / op eigen kracht in hun onderhoud te voorzien. / omdat het de economische ontwikkeling bevordert: het zorgt voor afzetgebied via coöperaties	<u>1</u>
Maximumscore 5	
34 ☐ A De Nederlandse regering voelt zich op ethische en humanitaire gronden verplicht om zich wereldwijd in te zetten voor bestrijding van armoede en voor het naleven van sociale en politieke mensenrechten	<u>1</u>
B Onder de Nederlandse bevolking en maatschappelijke organisaties bestaat een groot draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking	<u>1</u>
C Geen enkele politieke partij in de Tweede Kamer wil sterk korten op het budget voor ontwikkelingssamenwerking. / Elke politieke partij (ook de VVD en LPF) gaat ervan uit dat minimaal 0,7 % van het bnp aan ontwikkelingssamenwerking wordt besteed	<u>1</u>
D internationale afspraken en verplichtingen (twee van de volgende):	
• de VN-norm om ten minste 0,7% van het bnp te besteden aan uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking	
• de verplichting tot contributie/bijdrage aan talrijke VN-organisaties	
• als lid van de Wereldbank bijdragen aan internationale samenwerking	
• inspanningsverplichting om wereldwijd sociale grondrechten te realiseren op grond van de ondertekening en ratificatie van het VN-mensenrechtenverdrag	
• Millennium Doelen, zoals aangenomen door de Verenigde Naties in 2000, zijn richtsnoer voor het ontwikkelingsbeleid. (beleid kabinet-Balkenende II) (In de Millennium Doelen is geformuleerd wat de wereldgemeenschap in 2015 wil hebben bereikt zoals halvering van de extreme armoede en dat alle kinderen basisonderwijs krijgen.)	
• als lid van de EU verplicht aan de Europese begroting bij te dragen	
• bestrijding van ziektes als aids	
per juiste afspraak of verplichting	<u>1</u>

Eindexamen maatschappijleer vwo 2004-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 1</p> <p>35 ☐ Er kan een negatieve beeldvorming over ontwikkelingslanden ontstaan, bijvoorbeeld het beeld dat in ontwikkelingslanden vooral ellende en corruptie heerst, dan wel bevestiging van dit negatieve beeld.</p>	
<p>Maximumscore 1</p> <p>36 ☐ Voorbeeld van een goed antwoord is: Eenzijdige of negatieve beeldvorming over ontwikkelingslanden en nieuws over het mislukken van ontwikkelingshulp kunnen het draagvlak onder de bevolking voor ontwikkelingssamenwerking doen verminderen. Steun van het publiek, maatschappelijke organisaties en politieke partijen voor ontwikkelingssamenwerking en financiële hulp kunnen afnemen.</p>	
<p>Maximumscore 2</p> <p>37 ☐ • De boeren in de EU-landen krijgen flinke subsidies voor landbouwproducten vanuit Brussel. / De boeren krijgen gegarandeerde prijzen voor tal van landbouwproducten • Hierdoor wordt de concurrentiepositie van de ontwikkelingslanden geschaad. De arme landen hebben minder mogelijkheden om hun landbouwproducten naar de EU-landen te exporteren of op de wereldmarkt te brengen. Subsidies drukken de wereldmarktprijzen. De economische ontwikkeling van de arme landen wordt daardoor zeer geschaad. Omdat boeren uit arme landen geen subsidies krijgen, hebben zij minder mogelijkheden. / Vaak ook worden lokale markten in ontwikkelingslanden ondermijnd doordat de EU overtollig graan, vlees en melkproducten dumpst in die landen</p>	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>38 ☐ Voorbeeld van een goede uitleg is: Het dilemma is niet meer van toepassing op het Nederlandse ontwikkelingsbeleid. In het Nederlandse beleid overheerst de laatste jaren het humanitaire motief. De hoofddoelstelling is duurzame armoedebestrijding. De punten van Herfkens verwijzen naar deze doelstelling. Primaire economische belangen worden niet gediend. Het bedrijfsleven wordt zelf aangesproken om een bijdrage te leveren aan de aids-bestrijding en om mee te doen aan 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'.</p>	
<p>Maximumscore 2</p> <p>39 ☐ Door het kopen van koffie met het Max Havelaar-keurmerk steunt de consument indirect de koffieboeren en hun organisaties in ontwikkelingslanden. Die aangesloten koffieboeren ontvangen een vaste prijs voor hun koffie, die veel hoger ligt dan die op de wereldmarkt. Een aanvaardbaar inkomen van de boeren wordt daarmee gegarandeerd.</p>	
<p>Maximumscore 2</p> <p>40 ☐ Voorbeelden van argumenten zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none">• Een goede marktwerking veronderstelt een zekere gelijkwaardigheid tussen landen. Ontwikkelingslanden verkeren niet in een gelijkwaardige positie met de rijke landen. Waar gelijkwaardigheid tussen partijen/landen ontbreekt, werkt de markt ten nadele van de armsten. Ontwikkelingshulp blijft nodig.• Alleen liberalisering is niet voldoende. Vrijhandel en economische groei leiden niet automatisch tot armoedebestrijding. Ontwikkelingshulp blijft nodig om bijvoorbeeld de publieke sector te versterken, basisvoorzieningen te creëren, om overheden in de hulpontvangende landen te ondersteunen met goed sociaal-economisch beleid, om schulden af te lossen etc.• Of ontwikkelingslanden kunnen profiteren van de wereldhandel hangt onder andere af van het sociaal-economisch beleid van de overheden van die landen: gericht op ondersteuning van marktwerking, gericht op eerlijke verdeling van de groei, gericht op het scheppen van investeringen in onderwijs, infrastructuur etc. <p>per juist argument</p>	<p><u>1</u></p>